

„Štajercu“ naročnino naprej plačati. Kdor plača naročnino za l. 1914 pred novim letom, ta plača še staro svoto 3 kron, medtem ko se potem naročnina za l. 1915 zviša.

Prosimo torej še enkrat, naj stori vsakdo svojo dolžnost in naj

vpošlje naročnino.

Treba je pa tudi, da se zdaj ob koncu leta naši somišljeniki „Štajerca“ še tesneje oprimejo. Ponujali bodo ljudski naprednega mišljenja, se ne bode dal zapeljati, marveč bode ostal

„Štajercu“ zvest.

Prosimo pa tudi, da naši somišljeniki nabirajo nove naročnike in odjemalce, da zahtevajo list po gostilnah, kavarnah, da priporočajo „Štajerca“ v krogu svojih sorodnikov, znancev in prijateljev. Kajti le na ta način se bode list še bolj razširil in bode zamogel svojo nalogo še bolje izvrševati!

Vsi na delo za „Štajerca.“

Štedljivost pri kuhanju
doseže le tista gospodinja, ki uporablja
MAGGIJEVE kocke
(gotova goveja juha)
po 5 vinarjev.

Vsaka kocka da, — če se jo polije s 1/4 litrom vrele vode, — 1 krožnik izvrstne goveje juhe, katere se tudi uporablja kot juha za vkuhanje, za polivanje omak, zelenjav i. t. d.

Pri nakupu naj se pazi na ime MAGGI in na varstveno znamko
zvezdo s križcem

Politični pregled.

Dne 18. decembra t. l. stopi naš cesar, kakor smo že poročali, v 1.000. mesec svojega življenja. Obenem postane naš bodoči cesar prestolonaslednik Franc Ferdinand 50 let star.

Zakaj so bili Turki pre-magani?

Iz govora c. in kr. majorja Feliksa Wagnera*.

Turški vojaški material je bil, vsaj kolikor se tiče aktivnega moštva, tudi pred vojno izobren. Ne turški soldat je izgubil bitke, marveč odgovorni voditelji, ki niso za ničesar skrbeli. Tudi oficirji so bili hrabri, kar dokazuje visoko procentno število oficirskih izgub.

Začetkom vojne bil je položaj turške armade žalosten. Ali med vojno se je vedno bolj izboljšal. Vojaški atašiji so videli povratek od Lüle Burgasa; zagotavljajo, da je večji del vojaštva v dobrem stanju nazaj marširal, da so se ljudje komandi pokorili.

Strašne panike povzročilo je večinoma prebivalstvo, nadalje train in kolone vozov, ki so obtičale v blatu vsled utrujenosti konjev. Stotero beguncev, žen, otrok in ranjenih vojakov, za katere se ni nikdo brigal, naskočili so pripravljene železniške vozove in so prisilili strojevodje, da se odpeljejo. Strehe vagonov so bile

65 letnica vladanja našega cesarja praznovala se je po vsej monarhiji na jako slovesni način. Cesar Franc Jožef I. dobil je tudi od vseh vladarjev sveta iskrene čestitke. Vsa javnost je slavila ta dan in vse časopisje priznava veliki pomen blagososnega, miroljubnega vladanja presvitlega našega cesarja. Posebno toplo pozdravljali so jubilej nemški listi. Pa tudi angleški. Tako n. pr. piše „Daily Telegraph“: „Čestitkam lastnega ljudstva se pridruži molitev vsega civiliziranega sveta, da naj bi bilo politični modrosti čestitljivega monarha še dolgo privoščeno, voditi usodo lastne države in pomagati državnim pisarnam Evrope s svojim velikim znanjem.“ „Daily Mail“ piše: „Cesar se je vedno kot mirovni vladar izkazal. V nadi, da ostane ohranjen svojem ljudstvu in celi Evropi še dolgo vrsto let, prinašamo mu svoje najudanejšje čestitke.“ In tako splošno spoštovanega vladarja se upajo napadati balkanski lističi, ki niti pojma nimajo o kulturnem življenju... Bog ohrani vsemu svetu še dolga leta našega ljubljene cesarja!

40 letnica vojne medalje. Letos je 40 let, odkar je ustanovil naš cesar vojno medaljo (Kriegsmedaille).

Državna zbornica se peča zdaj z zadnjim oddelkom malega finančnega načrta. Ko bode to razpravo končala, pričela bode sklepati o proračunskem provizoriju. Pote mpride baje železniška predloga za Bozno na dnevni red, kateri bode zopet predloga glede prepotrebni lokalnih železnic sledila. Samoumevno je, da vsega tega dela ne bode mogla še letos izvršiti, temveč da bo imela z njim še marca meseca 1914 opraviti. Takrat stopijo tudi delegacije skupaj, da sklepajo o skupnem proračunu za l. 1914/15. Kér se je zmešnjava v Galiciji vsled vladinega mešetarnjenja vendar podela in se bode gališki deželni zbor že 5. decembra sklical, je gotovo, da govorice gledé razpusta državne zbornice ne odgovarjajo resnici. Cenjeni poslanci se ravno preveč bojijo za svoje mandata in za lepe dijete, ki jih kot poslanci služijo.

Novi davki. Vodja našega finančnega ministerstva baron Engel je izjavil, da bode vlada predloga glede lokalnih železnic sredi decembra predložila. Da pa se za lokalne železnice potrebne stroške pokrje, zahtevala bode vlada sprejem družega dela finančnih predlog. Ta drugi del obsega davek na užigalice, zvišanje pristojbin za dedščine, ureditev pristojbin za zavarovanja, nadalje davek na dividende, zvišanje sodnijskih pristojbin in njih vpeljanje v kazensko postopanje. Lepi časi nas torej čakajo!

Duhovnik — agent za izseljevanje. Nobena stranka se ni tako hudo proti izseljevalnemu škandalu pridušala, kakor klerikalna. Zdj pa se je dognalo, da je bil eden glavnih agentov za izseljevanje katoliški duhovnik pater Szpönder v Krakovi, katerega je oblast tudi že pod ključ dala. Policija napravila je pri temu

polne ljudi; pri mostovih, ki imajo železno streho, je vlak te nesrečneže iz streh vrgel.

Turčija se še ni okrepcala od nasilja in zatiranja, ki ga je izvrševal Abdul Hamid skozi desetletja. Vpliv nemških inštruktorjev ni bil tako velik, kakor se misli. Povsod so srečali nezaupanje. Mladoturki, ki so hoteli vstvariti iz Turčije moderno državo, niso bili vedno poštene značaji. Nakopičili so napako za napako. Mnogo elementov se je drenalo k mladoturškim motcem, ki so hoteli iz novega reda svoj dobiček vleči. In tako tudi po spremembi l. 1908 tuji ugodni vpliv ni prišel na površje. Ugodni konec grške vojne in pa nekateri uspehi v Tripolisu vstvarili so nevarni optimizem. Zaupalo se je na Allahovo voljo. Tri leta sem nahajala se je Turčija vsled večnih albanskih vstaj v vojnem stanju. Poklicalo se je ljudi k orožju in jih zopet domu poslalo. Vojno navdušenje pa ni moglo vladati. Vsled revolucije l. 1912 so se pojmi popolnoma zmešali. Ljudje niso več vedeli, kdo je v deželi gospodar. K temu prišla je še vojna z Italijo. V tem kritičnem stanju zadeli so dogodki l. 1912 državo, ljudstvo in armado. Padec Mladoturkov in vlada Nazim-paše je spremenila osebe na najvažnejših mestih komande. Na vojno se niti verovalo ni; drugače

duhovniku hišno preiskavo, pri kateri se je našlo jako veliko sumljivih pisem. Ko so patra aretirali, skušal si je noč v prsa zadreti; pa policija je ta samomor preprečila. Oklenjenega so oddali potem sodnji. V stanovanju tega katoliškega patra našlo se je tudi na stotine kmet-skih oblek, ki so jih tam izseljenci pustili, kateri so bili še dolžni vojaščine. Pater jim je dal mestno obleko in jih je spravil čez mejo. Po-božnost političnih popov je torej presneto malo vredna.

Kranjske deželnozbornske volitve so doslej samoumevno prinesle klerikalcem uspehe. V Ljubljani sami pride do ožje volitve med liberalcem Turkom in klerikalcem Gregarjem; izvolitev prvega je zasigurjena, ker bodejo zanj gotovi tudi socialisti glasovali. Pri volitvah iz splošnega razreda bili so klerikalci s pretežno večim glasov izvoljeni, i. s.: v ljubljanski okolici Mha Dimnik (4326 glasov); Radovljica Kranjska gora, Tržič: Janez Piber (3900 glasov); Kranj in Škofja Loka: Evgen Jarc (5052 glasov; duhovnik!); Litija, Višnjagora in Radeče: dr. Janez Zajc (4646 glasov; dohtar!); Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica: Anton Kobler (4958 glasov); Kamnik in Brdo: Janez Lavrenčič (4846 glasov); Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava in Laze: dr. Vladimir Pegan (5480 glasov; dohtar!); Rudolfovo, Črnenbelj: Alojz Mihelčič (5331 glasov); Kočevje, Velike Lašiče, Ribnica in Žusem: Franc Jablič (5487 glasov); „klerikalni“ učitelj!); Krško, Mokronog in Trebnj: Janez Hladnik (4956 glasov). — Kakor vse kaže, bodejo torej klerikalci na Kranjskem in zanaprej gospodarji. Pomagala pa jim ni „sveta Johanca“, marveč le najgrše in najpodlejšje nasilje, zloraba vseh sredstev, strupeni način politikovanja, kakor so ga zmogni ravno le slovenski klerikalci!

Laški študenti zahtevajo že leta sem, da jim napravi avstrijska vlada na troške avstrijskih davkoplačevalcev v Trstu visoko šolo. Kér se jim ta sicer res nepotrebna zahteva doslej ni ugodila, delajo po raznih avstrijskih mestih škandale. Svoj čas so v Innsbrucku in na Dunaju z revolverji nastopali. Zadnjič pa podobno na univerzi v Gradcu, kjer je prišlo do hudih pretefov med njimi in nemškimi dijaki. V pretefov je bilo 20 študentov ranjenih, m. nj. triji težko. Treba bode laškim fantičom odločno povedati, da se na avstrijskih tleh ne bodejo uresničile kalabreške manire. V odgovor na graške dogodke pa so se vršile potem še v Trstu in v raznih laških mestih demonstracije.

Tiskarski štrajk se pripravlja po vsej Avstriji. Dosedanja pogajanja med organizacijo stavcev in delodajalci so se popolnoma razbila. V nekaterih mestih so pričeli stavci že s pasivno resistenco. Na Tirolskem pa so delodajalci stavce deloma izpri. Ako se v hipu ne doseže sporazum, priti zna po vsej državi do tiskarskega štrajka, ki bi bil za vso javnost velikkanskega pomena.

Obrotniške zahteve. Deputacija obrtnikov

bi ne bilo mogoče, da se je neposredno pred izbruhom vojne dva letnika na dopust poslalo.

Redife (2. linija) se ni moglo smatrati za polnovredne. Še pri Lüle Burgas se je vidilo ljudi, ki so puško pri streljanju na čelo ali na trehuh naslonili. Zmešalo se je te vojaške „nizemi“ (1. linija) in tako se ni imelo nobenega zanesljivega vojaka več. Regimenti so imeli le eno tretino v resnici izvežbanih vojakov. Stanje je bilo jako slabotno; nekateri bataljoni šteli so le 250 mož. Najboljši turški vojaki (iz Anatolije) zamogli so vsled vojne z Italijo in grške mornarice le čez Bosporus v Evropo priti. Prišli so vsled tega mnogo prepozno. Ljudje niso vedeli, proti komu naj se borijo.

Preskrbljeno ni bilo za oskrbo, strelivo in train. Uradniki pri kolonah niso svoje službe razumeli. Pri Kirk-Killissi dobili so Bulgari turška skladišča v roke, v katerih je bilo hrane za 30.000 mož in za 8 mesecev. Zaloge streliva in orožja so bile napolnjene, ali do vojakov niso prišle. Na kolodvoru Baba Eski so intendanti polno naloženi vlak s hrano zapustili. Neki baterijski komandant mi je pravil, da je imel pri Kirk-Killise v celi bateriji le 10 streliv. V neki vojaški apoteki bilo je 30.000 frankov vseh mogočih zdravil nakopičenih in

* Major Wagner je učitelj na korni oficirski šoli v Gradcu. Obiskal je sam balkanska bojišča in imel potem predavanje, kateremu posnemamo ta članek in katero je gotovo velezanimivo. (Op. Oredništva.)

je podala te dni na Dunaj in je pod vodstvom
nih poslancev, m. dr. tudi posl. Marckhl,
mila v dotiko z merodajnimi osebami ter
pisnila zahteve malih obrtnikov gledè dobav
armado. Doselej so te dobave veèidel veliki
pialisti dobivali.

Hrvatski sabor se zbere po izredno dolgem
moru dnè 27. decembra t. l.

Na Hrvatskem bil je za novega bana do-
lanji kraljevski komisar Ivan baron Skerlec z
enovan. Upati je, da se bodejo zdaj razmere
Hrvatskem zboljšale. Skrajni èaz zato bi
bil.

Splošni štrajk hoèejo baje ogrski socialni
mokratje v kratkem prièeti. S tem štrajkom
meravajo na eni strani zoper veliko brezpo-
lošnost, na drugi pa zoper novo preosnovno
tistne postave demonstrirati. Dosegli seveda s
sim nezmisljenim štrajkom ne bodejo ničesar.
naprotno bodejo še poveèali splošno revščino.

Ko bi kmetje štrajkali! To vprašanje stavl
zmani kmetjski voditelj dr. Heim na shodu,
kterega se je udeležilo okoli 10.000 bavarskih
kmetov. Zahteval je nujno, da se vlada na
kmetjski stan bolj ozira. Vprašal je, kaj bi bilo,
ko bi enkrat kmetje štrajkali?! Danes dajejo
bavarski kmetje 3 milijone, vsi kmetje na
nemškem pa 30 milijonov litrov mleka vsak
in za mestno prebivalstvo. Kmetom bi prav
ine škodovalo, ako bi par tednov ne oddajali
mleka. Saj bi lahko iz mleka napravili sir ali
margarin. Ali kaj bi to pomenilo za ostalo pre-
bivalstvo. . .

Bulgarski dijaki proti Ljubljani. Iz Sofije
poroèa, da so se bulgarski dijaki izrekli
proti udeležbi Bulgarov na vseslovenskem sokol-
skem kongresu v Ljubljani, to pa zaradi tega,
ker so se Ljubljanèani preveè navdušeli
za Srbe. Slovenska vzajemnost. . .

Obsojeni podèastniki. Zaprlo se je okoli
angleških podèastnikov v Londonu in Wind-
soru. Dolžijo jih, da so se pustili podkupiti z
denarjem nad 100.000 markov.

Rumunski kralj parlamentarno zasedanje
v Bukarestu. Pravi m. dr.: „Vsled političnega nasto-
jstva moje vlade med balkansko krizo bile so
vse danes mednarodne razmere
rumunske najboljše. Na eni strani so opazile
nevlasti našo pomoè pri prizadevanju za mir, na
drugi strani pa je mir v Bukarestu izredno
pomembna prijateljske razmere med
rumunsko in Avstrijo zapeèatili.“

Albanski knez. Velevlasti so se zedinile
proti albanskega prestola. V kratkem bodejo
nevlasti naznanile princu Wilhelmu z u-
deležbo, da so z njegovo kandidaturo zadovoljne.
prihodnjih dneh ponudila bode albanska de-
putacija iz Valone princu krono. Naslov novega
kraljarja bode knez. Kakor se poroèa, prevzel
bode princ albansko vlado v prvih dneh novega
letnega obdobja.

V Mehiki so se razmere za ustaško ar-

mijsko vojsko urejenih; samo obvez za ranjence
ni bilo.

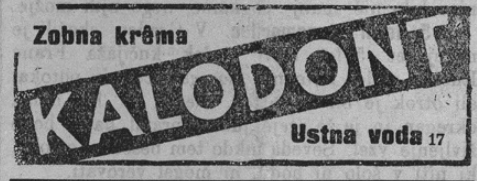
Zapovedujoèi generali niso poznali ne general-
staba ne vojaštva. Veèidel so prevzeli komando
na dan bitke.

Kratko reèeno: armada ni bila pri-
pravljena za vojno. In vkljub temu
Nazim-paša zapovedal ofenzivo! Vso krivdo
na sebe se meèe na pozneje umorjenega Nazima
prevesti. In opravièeno! On je bil vojni minister in
generalissimus obenem in je dal dnè 21. oktob-
ra povelje za naskok, èprav je proti temu
abdullah-paša nastopil. Nazim-paša je
svojim, da hoèe armadi takoj z lepo zmago veè-
ga navdušenja dobiti. Dosegel je s to negotovo
armado ravno nasprotno. Mahmud-Muktara-
paša, gotovo najmožnejši kòrni komandant,
opetovano vojnemu ministru poroèal, da pri-
madri še ni vse v redu. Sploh je bila armada
veèidel meje; ako bi se zbirala pri Èorlu, kakor
to nemški feldmaršal Goltz priporoèal,
bi se nesreèa ne zgodila.

Zdravnikov ni bilo in kar jih je bilo, ni
melo sredstev za zdravljenje. Ranjenci so mo-
li sami, laèni, slabo ali nič obvezani, do
razbojniške postaje iti, kjer so še cele dneve
koli ležali, predno se jih je spravilo v Konstan-
tinopol.

mado pod generalom Villa zboljšale. Zvezino
vojaštvo je bilo na raznih toèkah premagano.
General Villa izjavlja, da bode stal v par tednih
pred mestom Mehiko. Zmaga revolucije je torej
gotova stvar.

Na Francoskem pojavila se je huda po-
litièna kriza. Dosedanji vladi Poincarè, katera
je hotela davke zopet povišati, je zbornica iz-
rekla nezaupanje. Vsed tega je morala vlada
odstopiti.

Dopisi.

Sv. Barbara v Haložah. Tukajšnji kleri-
kalc so zelo modrih butic. Na Martinovo ne-
deljo priredili so neko spakedrano veselico,
seveda tukaj se je videlo same izoražena farške
podrepnike, katerih geslo se glasi: dol z našimi
nasprotniki drugih strank, posebno pa z „nem-
škutarje.“ Hvala Bogu, saj pa nas je prav lepo
ščitilo, tako da se nam ni treba bati v nobenem
oziru idijotov. Kdor je kaj skušan, ne bode
hodil po klerikalnih nasvetih. Klerikalci ljudstvo
samo pneumijo, in gorje tistemu, kateri se jim
uda. Obžalujemo tiste zasleplence, ki se dajo
od èrnuhov zapeljati. Mislite si, dragi somišlje-
niki, kako lepo so se vrtali „Marijini“ dru-
ženiki obeh spolov! In kaj je še bilo pa za
zidi zunaj oh grozno, tam pa tam parèek
„Mladeniške zveze“; in zakaj . . . samo ob sebi
umevno! Upamo, da bode tukaj vodja „Marijine
družbe“ energično nastopal. In dotična komedija
pod vodstvom kranjskega Janeza pa naj drugokrat
blagovoli predstavljati „Sveto Johanco“;
bi bolj pristojalo za takšne nevedneže. Seveda,
rusko-srbskih zastav ni primanjkovalo; zakaj
pa ne pokažete avstrijske ali štajerske barve?
To ste paè žalostni patrioti! In kdo je vsemu
temu vzrok? Politièni duhovniki! Bilo bi pa-
metnejše, ko bi se na dan 19. nov. služila
sv. maša za našo milo pokojno cesarico Elizabeto.
Tega pa ne! Župnik misli bolj na svojo ober-
deklo Lizo; radi bi znali, kaj neki ji je špen-
diral za god; mogoèe kakšnega petelinèka?
Oj ti šment, je že tako. Še nekaj omenimo;
ja, na „Katzenmusik“ pri veselici bi skoro
pozabili; svirali so izvrstno, bolj ko kakšna
„Platzmusik.“ Takih komadov še èehi niso kos.
Prièakujemo, da v prihodnje boljše zasvirajo,
da zrzavele devičice se boljše obnašale bojo.
Na tej veselici vam je bil dirn in draj, da je
bilo veselo. Med klerikalnimi gosti se je najbolj
odlikoval župnik Vogrin s svojo deklo Liziko,
kateri je bil ravno vodja te prismojene veselice.
Zdi se nam, da je z Liziko licitiral tombolo;

paè v resnici dober krèèanski duhovnik! Manj-
kalo še je bivšega kaplana Berka in njegovih
podrepnik Berkovk iz Gradiš, ki še dandanes
žalujejo za njim. Res, naši duhovniki nam
dajejo prav lepe vzgled; za razjokati!

Sv. Barbara v Haložah. Prismojenemu do-
pismniku „Slov. bedaka“, pardon „gospodarja“
na dopis z dne 27. listp. v odgovor: 1. Ni res,
da bi se „Štajerèevi“ pristaži med seboj topli,
tako da bi se morali zdraviti; res pa je, da
dotičniki ne pripadajo pod našo stranko, paè
pa pod neko drugo. Zakaj toraj laže dopisnik
slov. cunje? Drugokrat pa naj tisto privrandano
èloveèe iz Kranjskega priobèi v „Noraku“, kako
se fantalini iz Marijine družbe in Mladeniške
zveze razbijajo okoli in poštenim ljudem noèni
mir motijo. Sploh zadnjiè na klerikalni tomboli,
kaj se je vse spoèelo; vse slabega, kar si sploh
pošten èlovek ne zamore misliti! Tudi za Reicher-
jevem zidu. Ali vam je ljubo, da vam povemo
resnico, vam klerikalnim idijotom? Potem bode
paè joj! Pometajte pred svojim pragom, potem
šele pridite pod naše, ko boste vi popolnoma
nedolžni. Ako želite, povemo vam še marsi-
katero toplo resnico, sicer bo vam v sramoto!
Gospod fajmošter Vogrin, učite vaše ovèice po-
štenega mirnega življenja, ne pa ravno na-
sprotno. A mi Barbarèani se pa bomo potrudili,
da bode se naš ljubljani „Štajerc“ po celi fari
razširil, z „Gospodarjem“ in njegovimi lažniki
in izsesalci ljudstva pa v gnojske smeti.

Stoperce. Dragi mi Štajerc! Že dolgo Te
nisem bil obiskal, toda oprost mi to. Veèkrat
sem mislil na Tebe! Jaz zelo rad berem
„Štajerca“, brez njega ne morem biti, akoravno
se naš gospod župnik na glavo postavi. „Štajerc“
je moj najzvestejši prijatelj, vedno ga nosim
pri sebi. Še spati ne morem brez njega; denem
si ga pod zglavje, da lažje zaspi. Potem si mi
pa le sanja od našega g. Keèeka in pa od
ljubega mojega spremejevalca prijatelja „Štajerca.“
Zadnjiè sem bil na paši èital „Štajerca“ in sem
ga vtaknil v suknjo. Suknjo sem obesil na vejo
in šel na drugo stran travnika. Ko sem se
vraèal, se je moj junec mastil z „Štajercem“ in
ga jedel, kakor jaz znam peèenko jesti. He-he,
Keèek! Vidiš, lej ga! Ti si vedno pravil, da je
„Štajerc“ giftna ptujška krota!“ A moj junec
še je vedno zdrav, mu nič ne manjka. Razvidno
je toraj, da Štajerc ni „giftna ptujška krota“,
da ni „giften“, ker mojemu juncu nič ne manjka.
Zdaj še raj krmo jè, kakor poprej. Lej ga!

Novice.

V blaženo Srbijo! „Grazer Tagblatt“ piše:
Glasom ljudskega štetja iz leta 1910 je prebi-
valstvo na Kranjskem jako nezadovoljno naraslo.
V nekaterih krajih je število prebivalstva celo
obèutno padlo. Medtem ko se drugod povsod
premišljuje, kako naj bi se temu zlu odpomoglo,
ki škoduje zlasti kmetijstvu vsled vedno obèut-
nejšega pomanjkanja delavskih moèi, — pospe-

še, kakor njih nasprotniki. Džavid-paša
mi je pravil, da je bil prvi dan pri Kumanovi
uspeh Turkov. A ponoèi so prišli albanski begi
in so sporoèili, da plenijo Srbi vasi in oskruni-
nijo ženske. Nato mi je 7 bataljonov zbežalo.

Utrdbe Adrianopla so bile zastarele.
Baterije so stale v bojni liniji infanterije na
hrbih in so tvorile vsled tega dobri cilj. Glavno
varstvo je dala zaprta, široka stena iz drata,
na katero so se Turki menda preveè zanašali.
Pravega infanterijskega naskoka na trdnjavo sploh
ni bilo. Trdnjava je padla ponoèi po 6 meseènem
obleganju.

K vsemu temu prišlo so še organizacijske
napake; infanterijska divizija štela je n. p. le
9 ali 10 bataljonov. Pri Tšataldži pa je zadelo
Turke še nova nesreèa — kolera. Èudno je
sploh, da se je to grozno kugo premagalo. Vse,
kar je bilo bolano (mnogi so dobili tifus vsled
lakote), spodilo se je v posebni kraj pri Sv.
Štefanu; tam se je pustilo nesreèneže pogini-
ti . . . Od lakote omedlele se je smatralo za
na kolero bolane; predno se je še preprièalo,
je-li so v resnici mrtvi, se jih je potrosilo s
kolera-apnom in zakopalo. To je bil najgroznejši
èas vse balkanske vojne.

Julija meseca bila je armada zopet za boj
pripravljena. . .